

Νικόλαος Χατζηγιαννάκης – Φάκελος αρ. 13964

Ο διασώστης:

Νικόλαος Χατζηγιαννάκης

Οι διασωθέντες:

Γιεσούα (Γεοσούα) Περαχιά και Όρο Περαχιά - Λεών και Ζερμαίν Κοέν

Η ιστορία της διάσωσης:

Ο Γιεσούα Περαχιά ήταν ένας εύπορος τραπεζίτης (ιδιοκτήτης της «Τράπεζας Ένωσις») (Banque Union). Ένας από τους καλούς πελάτες του ήταν ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης, μηχανικός αλευρομύλων, που εργάζονταν στην «Αλευροκυλινδρόμυλοι Γ. Χατζηγιαννάκη Α.Ε.» του αδελφού του Γιώργου. Ο Νίκος, ο Γιώργος και ο Γιεσούα ήταν καλοί φίλοι και η φιλία τους ήταν γνωστή σε πολλούς.

Το 1943, οι Γερμανοί συγκέντρωσαν όλους τους Εβραίους στο γκέτο. Η πολυάριθμη οικογένεια Περαχιά έπρεπε να εγκαταλείψει το πολυτελές σπίτι της και να μετακομίσει σε ένα μικρό διαμέρισμα στο γκέτο. Ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης τους πήγαινε κάθε μέρα φαγητό. Προσπάθησε επίσης να τους πείσει να εγκαταλείψουν το γκέτο και να κρυφτούν, αλλά ο Γιεσούα Περαχιά δεν συμφώνησε, καθώς ήταν γνωστό πρόσωπο στη Θεσσαλονίκη και φοβόταν ότι θα τον αναγνωρίσουν και θα τον παραδώσουν στους Γερμανούς.

Τα τρένα για το Άουσβιτς είχαν ήδη ξεκινήσει. Χριστιανοί φίλοι του συζύγου της Ζερμαίν τους βοήθησαν να διαφύγουν από το γκέτο, όμως, παρέμειναν οι γονείς, η αδερφή και ο σύζυγός της. Ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης συνέχισε να προτρέπει τον Γιεσούα Περαχιά να διαφύγει και τελικά τα κατάφερε. Ο κίνδυνος αυξήθηκε λόγω των επαναλαμβανόμενων διαταγών ότι η παροχή βοήθειας στους Εβραίους συνεπαγόταν τιμωρία.

Ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης δεν μπορούσε να τους κρύψει στο σπίτι του, καθώς η φιλία τους ήταν γνωστή και σίγουρα θα έρχονταν να τους ψάξουν εκεί. Όμως ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης αποφάσισε να τους σώσει παρά τον κίνδυνο. Έφυγε με τον Γιεσούα Περαχιά και τη γυναίκα του από την πύλη του γκέτο και έφτασε μαζί τους στο σπίτι της χήρας θείας του που έμενε μόνη. Έμειναν εκεί μόνο ένα μήνα γιατί οι γείτονες άρχισαν να μιλούν ότι έκρυψε στο σπίτι της τον τραπεζίτη Περαχιά.

Ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης τους μετέφερε στο σπίτι ενός φίλου του και, στο μεταξύ, τακτοποίησε την αποθήκη σιτηρών της αλευροβιομηχανίας που εργαζόταν, όπου παρέμειναν για λίγο και τελικά τους έκρυψε σε ένα μικρό εξοχικό σπίτι στο περικόλειστο οικόπεδο της αλευροβιομηχανίας. Όλα αυτά σε γνώση και με την έγκριση του Γιώργου Χατζηγιαννάκη, ιδιοκτήτη του αλευρομύλου.

Μια μέρα, ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης έλαβε ανώνυμο τηλεφώνημα που του είπε ότι οι Γερμανοί ήξεραν ότι έκρυβε τον Περαχιά και να προσέχει. Ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης ζήτησε από έναν από τους υπαλλήλους της αλευροβιομηχανίας, τον Γιώργο, να κρύψει το ζευγάρι και ο Γιώργος συμφώνησε, καθώς θυμόταν με συμπάθεια την κ. Περαχιά όταν πήγαινε στο σπίτι της να περιποιηθεί το παρκέ του διαμερίσματός της.

Καθ' όλη αυτή την περίοδο, ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης συνέχισε να επισκέπτεται τη Λίλι, που ήταν ακόμα στο γκέτο, και προσπαθούσε να την πείσει να δραπετεύσει. Αλλά ο σύζυγος της Λίλι, Ντανιέλ Άντζελ, αντιτάχθηκε. Εκτοπίστηκαν στο Άουσβιτς και χάθηκαν.

Ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης ήξερε ότι ο κίνδυνος αυξανόταν και έψαχνε τρόπους να απομακρύνει τον Γιεσούα Περαχιά και τη γυναίκα του από τη Θεσσαλονίκη. Όταν άκουσε ότι το Προξενείο της Ιταλίας στη Θεσσαλονίκη έστελνε Εβραίους Ιταλούς πολίτες στην Αθήνα, κατάφερε να αποκτήσει πλαστά πιστοποιητικά, σύμφωνα με τα οποία ο Γιεσούα και η Όρο Περαχιά ήταν Ιταλοί υπήκοοι. Ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης τους συνόδευσε μάλιστα μέχρι το σιδηροδρομικό σταθμό, κάτι που από μόνο του ήταν μια τολμηρή και επικίνδυνη πράξη για τον ίδιο. Έφτασαν στην Αθήνα, από όπου τον ενημέρωσαν ότι όλα πήγαν καλά.

Στις 21 Ιανουαρίου 2020, ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης αναγνωρίστηκε ως Δίκαιος Μεταξύ των Εθνών.